

tíðindablaðið

Utgevari: p/f sölalurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sölalurin. Prent: p/f pressan 1981

söslalurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Ótolandi skattatrýst

ÁHUGIN fyri skattamálum er vaksandi í samfelagnum og alt fleiri verða varug við tann vaksandi ójavnáða, sum ræður í skattasprungum.

BORGARLIGA samgongan lovaði gull og grønar skógir í skattasprunginum, bert vit finga eitt reint borgarligt stýri. Hetta lyfti hevur borgarlaga samgongan hildið í ein ávisan mun, tað viðganga vit uttan fyrivarni. Tey, sum frammanundan hava ríkiligt at lata av, eru sloppin væl biligari enn áður. Spekulantar, stjórar, háinntøku-fólk og virki sleppa alt biligari og biligari. Ja, hesi fáa í stóran mun beinleiðis stuðul frá tí almenna. So hesi, sum eru viðfarin eftir regluni um, at teimum, sum mikið hava, skal meira verða givið, kunnu siga, at borgarlaga samgongan hevur givið teimum gull og grønar skógir.

MEN HESI eru nú einaferð tey heilt fáu: milliðingarnir, vinirnir — kenn-ingarnir!

FJÓLDIN av fólkinum, tey 70 til 80 prosentini: arbeiðarar, pensionistarnir, útróðarmennirnir, flakagenturnar, ungdomurin, fiskimennirnir og starvsmennirnir — øll henda fjöld, sum hevur hildið og sum heldur hesum samfelag uppi, hevur litið sæð til gull og grønar skógir í skattaviðurskiptum.

TVØRTUR•MÓTI eru øll hesi dýkt undir í skatti og tolli, sum ongantið áður.

HETTA er ikki nakar leysur pástandur frá okkara síðu. Hetta er nakað, sum samgongan sjálf hevur prógvað t.d. við tí eykafiggjarglóg, sum varð til fyrstu viðgerð seinasta mikudag.

HENDA eykafiggjarglóg prógvar, at skattatrýstið í tíðarskeiðinum 1981/82 til 82/83 er økt við 80 milliðnum kr. Somuleiðis prógvar henda eykafiggjarglóg, at tolltrýstið er vaksið við 100 milliðnum kr. í sama tíðarskeiði.

samtikið eitt økt skatta og tolltrýst uppá 180 milliðnir! Eitthundraðog-áttati milliðnir meira hava lág- og miðalinntøkurnar blött eyka í mun til árin frammanundan, uttan at fáa nakra nevniðverða eyka tænastu frá tí almenna afturfyrir.

Í SAMA tíðarskeiði er uttanlands-skuldin trýfaldað, gjaldsjaðnahallið trýfaldað og handilsjaðnahallið tað størsta í manns minni.

SOLEIÐIS sær búgvíð út hjá teimum, sum lovaðu skatta og tolltættar, sum skuldu fáa »skil« upp á landsins figgjarvænir, sum ikki skuldu lána og sum høvdu lidnar seymaðar loysnir upp á allar spurningar.

Nú fáa danir barsilsorlov í 24 vikur

politisk viðmerk-ing

Eitt av teimum tyðandi sosialu framstígnum, sum eisini má sigast at vera avleiðing av teimum mongu høvdu skerj-ingunum, sum borgarlaga stjórnin framvegis fremur — er ein partur av teirri semju, sum stjórnarflokkarnir ikki sloppu undan at gera í oktober, um stjórnin tá yvirhøvur skuldu koma igjøgnum við spari-politikki sínum.

Onkur bløð skriva annars í dag, at spurn-ingurin er bert, hvat »slag« av bata veruliga er í tí, sum nú er samtykt, tí summi vera framvegis við skerðan lut — summi missa.

Tó er greitt, at tey barnariku húskini, tey, sum ringast eru fyri figgjarlaga, fáa ein lætta.

Barnariku húskini fáa eftir tí, sum nú er samtykt, kr. 800 útgóldnar pr. barn pr. ár (nettovirðið av einum frádrátti til barnaríkar familjur uppá kr. 4000). Útgjaldingin fer fram í komandi ári, helst við kekki.

Friplássmarkið hækkar

Loftið fyri friplássum á

dagstovnum verður samstundis flutt upp eftir, meðan loftið fyri einum heilum friplássi stóðugt verður 40.000 kr. (skatt-skyldug inntøka hjá einum húsi, so sum galdandi er frammanundan) so verður markið fyri at fáa partvist fripláss hækkað úr 80.000 upp í kr. 130.000.

Nú verða sostatt fleiri barnafamiljur undir skipanini um fripláss, men fryktandi verður, at kommunurnar eisini hækka kostnaðin fyri dagstovnapláss, sum avleiðing av statsins sparing við blokkstúðninginum til kommunurnar í 1984.

24 vikurs barsils-orlov

Men tað, sum er mest áhugavert í hesum máli, er viðkanin av barsilsorlov.

Barsilsorlov verður nú longd við 6 vikum frá 1. juni 1984 og síðani við 4 vikum afturat frá 1. januar 1985, soleiðis at barsils-orlov ialt verður 24 vikur í Danmark í 1985. Sum er er henda orlov 14 vikur.

Men sum tað heilt nýggja er møguleiki nú hjá pápum eisini at fáa

Jákup Lindenskov, fólkatingsmaður skriv-ar av Christiansborg:

orlov í 14 dagar í samband við sjálvan barnsburðin, men í skipanini liggur tó, at foreldrin sjálvi skulu velja, hvussu tann 10 viku viðkaða orlov skal verða bytt teirra millum.

Tá málið hósdagin varð til 2. viðgerð í fólkat-inginum, varð uppskotið samtykt einmælt, eftir at nøkur broytingaruppskot frá andstöðuni vóru feld.

Christiansborg 24.11.1983
J. Lindenskov

Landsstýrið tók ikki um endan fyrr enn lotið fór

Eingin fyrirtøka er sloppin úr ókonomiskum trupulleikum bert við at spara

Harra blaðstjóri.

Nú er bert eitt ár eftir til lógtingsval. Hetta hoyrist týðuliga á lógtingsmonnum, og ikki minni er at lesa í bløðunum, sum stýrja teir ymisku flokkarnar.

Sambandsmenn komu til ræði í 1981, tí teir høvdu sum høvuðsmál at fáa skil aftur á tann — søgdu teir — niðurundir-komma búskapin.

Pauli Ellefsen og sam-hugaði hansara, Óli Breckmann, søgdu seg hava greiða loysn. Bert teir komu til, skuldu vit skjótt fáa at siggja, at um heilt stutta tíð skuldu aftur ljósar tíðir vera í Føroyum.

Nógv vóru tey, sum trúðu hesum jassum, bæði teirra dómadagsrøðum um

verandi støðu og teirra lyftum um framtíðina.

Adalloysnin var at spara.

Sjálvandi skal sparast, men Pauli Ellefsen eigur ikki at vera seinastur at vita, at ongin fyrirtøka hevur sloppið sær burtur úr ókonomiskum trupulleikum bert við at spara. Heldur ikki nyttar altíð at steðga parti av fyrirtøku, bert tí hesin partur gevur tap. Tá kann samlaða tapið ofta verða størri, tí hesin parturin, sum í sjálvum sær gevur tap, kann vera (og er ofta) partur av heildini soleiðis, at verður hann tikin burtur, fungerar ikki restin. Ja, tað samlaða úrslitið kann verða verri enn tað vildi verið, um tann tapgevandi parturin var við.

At leggja arbeiðspláss

niður, tí tey í sjálvum sær ikki geva pening í landskassan, kann fáa álvars-ligar fylgjur.

Tey, ið arbeiða har, fáa jú pening, sum tey gjalda skatt av. Eitt arbeiðspláss kann jú geva arbeiði til onnur arbeiðspláss, so sum viðlíkahald og repara-sjón av amboðum. Bilar og skip flyta vóru til og frá o.s.fr.

Verður arbeiðið lagt niður, so er vandi fyri arbeiðsloysi (sum jú hevur verið fylgjan av landsstýrisins spari-politikki).

Tað er dýrt fyri eitt samfelag at hava nógva arbeiðsleys. Ikki minni er tað ræðuligt fyri tey, sum arbeiðsleys eru, bæði fys-iskt og psykiskt.

Núverandi samgonga leikaði dúgliga í and-støðu um øll lánini, fyrra

samgonga tók. Tá teir komu til, hildu teir fram at taka lán, og hesi týkjast bert at vaksa.

Tá teirra veljarar undrandi spyrja, hvussu hetta kann bera til, svara teir, at teir eru noyðdir at taka lán fyri at gjalda tey lán aftur, sum fyrra samgonga tók.

Teir »gloyma« at siga fólki, at lánini vóru liður í tí politikki at halda sam-felagshjólina gangandi, so tað arbeiðsloysi, ið herjaði grannalond okkara, ikki skuldi raka okkum. Hesin politikkur eyðnaðist, men vandin var ikki av, tá stjórnarskipti varð.

Tað er greitt, at lánini stóðu eftir sum nakað ræðandi, tá samfelagshjólina í 1981 næstan steðgaðu, tí nú skuldi sparast.

Tað, sum hendi, kann samanberast við, at maður tekur lán fyri at keypa skip og leggur tað fyrri teym. Sjálvst um hann tá ikki hevur størvegis út-reiðslur av skipinum, so fær hann heldur ongur inn-tøkur av tí, men lánið skal gjaldað aftur. Hvat skal hann gjalda við, um hann t.d. bert hevur eina ar-

beiðsmannaløn, ella er arbeiðsleysur? Hvussu hann enn sparir, verður hann ikki førur fyri at gjalda.

Gaman í at landsstýrið nú hevur sett ymiskt í gongd aftur, men tað er líkasum, teir ikki tóku um endan, áðrenn lotið fór!

Úrslitið er, at gjaldað má meir fyri at liva. Skattur, tollur og annað gjald bara økir saman við øllum lánunum, sum mugu takast fyri at gjalda lán aftur, sum tikin verða fyri at gjalda tey lán, sum landsstýrið tók fyri at

gjalda tey lán, sum fyrra landsstýrið tók. — Skriv-an uttan enda, ílat Dana-idurnar!

Mær rennur í huga søg-una um húskallin, sum settur varð at ansa eftir eini súgv, sum skuldi leggja, hon á ungarnar, so hvørt hon legði teir. Tá so húsbóndin kom út í fjósið og spurdi, hvussu gekk, svaraði húskallurin: »Jú, hon legði ein unga, og at hann beinanvegin, men hann blivur við at koma út aftur!«

ohe.

Tit ringja

— vit skriva

Ringið telefon

11820

